

Les afriques del meu cor...

Dv, 3/05/2019 per Josep Frigola

[Vida per Àfrica](#)

Ja fa tres anys que vaig tornar de Níger. Deixant aquest país també vaig deixar “les afriques” conegudes i una quantitat innumerable de persones que estimo i m’estimen. - ‘I ara, ¿no les enyores, no et venen ganes de tornar-hi? ¿no trobes a faltar tot aquell món que ha marcat tant la teva vida?’ Són preguntes que em fa la gent maca que corre pel carrer burxant amb la millor intenció del món. - ‘Doncs no, no les trobo a faltar “les afriques” on he viscut i conviscut.’ Primer, perquè ja tenia assumit que el dia arribaria i que el full de ruta programat s’anava descabdellant sense treva. I després, amb la mà al cor, no puc pas dir que he deixat Àfrica quan encara hi soc de pensament, paraula i obra. Aquesta, crec, és la raó més de pes que tinc. No passa dia que no rebi notícies escrites o respongui un missatge o em telefoni algú. L’esperit i el cor ja s’han avesat a alimentar-se dels bons records i de les amistats d’allà. Només queden esmorteïts i dolguts pels cruels esdeveniments que passen en aquelles zones actualment. Una altra cosa encara és l’Àfrica dels africans que hi ha per tot arreu a casa nostra amb problemes complexos i difícils de solucionar.

Fa només deu o quinze anys que ningú s’hauria imaginat que la inseguretad i el terrorisme més feroç podrien tenallar tot un immens país com és Níger i es propagarien també en bona part del territori de Burkina Faso. Atacs devastadors, guerra indiscriminada i matances bàrbares són, des de fa un temps, notícia freqüent en aquelles regions. Els últims anys, jo anava regularment en una d’aquelles zones on ara ho tindria totalment prohibit. El setembre passat varen segrestar un company molt amic meu. Encara no se’n sap res de ben cert. Jo havia passat molts dies i nits en aquella mateixa casa, en períodes de formació d’educadors, compartint tant alegries com maldecaps, bo i degustant bocins de formatge parmesà que li enviaven els seus familiars. Penso ara que si m’hi hagués quedat uns anys més, aquesta desventura em podia haver tocat a mi. Redescobreixo la nostra fragilitat i dono gràcies a Déu de poder-ho contar així.

El que en realitat és esgarrifós i malèfic per a tota la població és que els companys europeus de tota aquella zona han sigut evacuats. Només s'hi ha quedat un equip d'africans, aplegat en una sola localitat on hi ha més vigilància de policies i militars. Així miren d'atendre les moltes necessitats de nombrosos pobles i comunitats dispersos per aquells vorals. Malauradament, totes les activitats socioeducatives que hi havia ancorades, s'han hagut de suspendre; costarà Déu i ajuda, per exemple, tornar obrir els 70 centres educatius de joves i adults d'un projecte que hi teníem en dansa. La pròpia població s'ha quedat esporuguida per dues principals raons: es tracta d'un tipus de promoció humana i d'educació proscrit pels fanàtics jihadistes[JLiB1] i, a més, és una activitat promoguda i gestionada per la missió catòlica. Què caldria fer? Què es pot fer des d'aquí en un món que ens queda tan lluny? Segur que patir i estimar, dues cares de la mateixa moneda. Potser també, prendre consciència i revifar la convicció de què quan el nostre pensament, el nostre cor i el nostre tarannà de vida canvien (de veritat s'entén), ja hi ha hagut una transformació i un canvi en la manera de viure de les persones i de la societat.

Una missió esbatanada a 360 graus

En aquesta ocasió, no vull pas extasiar-me en contemplacions ni brodar textos perquè sí.

Sempre m'ha agradat més compartir testimoniatge que no pas discurs. Sovint, pels amics, he preferit obrir el meu cor amb les cortines de confidencialitat recollides. És per dir-vos, sense embuts, que estic content, visc un moment dolç i em sento esperançat amb el que soc i el que faig en aquesta nova llesca de vida. Aquell fil conductor inicial de la vocació missionera, em sembla que encara es va descabdellant al seu aire. No hi fa res que el context i l'entorn humà hagin canviat moltíssim, la Missió és la mateixa i el camp de treball no és més que una altra parcel·la d'humanitat. En el fons, i no tan fons com això, els humans tenim les mateixes virtuts i fem la mateixa ferum d'ésser humà arreu. Ara bé, una cosa és ben palesa, retrobo arrels i torno a mamar llet materna que refà les entranyes. Déu ens deslliuri però de quedar negats en gots de nostàlgia, només ho dic perquè constato, altra vegada, que l'arrelam és el substrat indispensable que esbatana cap a l'universal per fer branques i produir bons fruits.

Ara sí que m'he embrancat de debò! Disculpes. Torno a agafar les roderes de la nostra història missionera per parlar-vos de dos jubileus que ens toquen de prop. El primer és que els Missioners i Missioneres d'Àfrica, dits Pares Blancs i Germanes Blanques, celebrem els 150 anys de la nostra fundació per **Charles Lavigerie**, bisbe d'Alger. No us en he parlat gaire mai perquè, per un costat, penso que em retenia el pudor de parlar de la nostra pròpia família missionera i, per l'altre, sempre he intentat integrar-me molt a l'Església local. La fundació es va fer a l'Àfrica del Nord i, en un primer temps, pel món musulmà. Després, no va tardar massa a projectar-se cap a tot el continent africà. Us estalvio tota la història apassionada d'aquelles primeres caravanes que, al començament, travessaven el desert deixant-hi la pell. Us estalvio també la crònica dels milers de vides de companys i companyes que han anat sembrant la llavor evangèlica en terres africanes. En canvi, no m'estalvio dir-vos amb goig que la major part dels nombrosos candidats actuals ja són africans. ¿I com els haurem d'anomenar, d'aquí endavant, aquests "Pares Blancs negres"? Doncs continuen sent "Missioners d'Àfrica", tal com preveia el fundador quan deia que Àfrica seria evangelitzada pels mateixos africans. El Papa Francesc, rebent el grup dels responsables actuals

fa poc, els convidava a celebrar aquest jubileu així: “tornar a les arrels per ser agraïts amb el passat, viure el present amb una passió renovada i encarar el futur sembrant esperança.”

L'altre jubileu és el del 25è aniversari de la mort-martiri d'en **Joaquim Vallmajó** a Rwanda. Entorn de la data aniversari del 26 d'abril hem anat recordant i festejant la seva gesta en diversos llocs i amb diversos actes. Personalment, he escrit sobre ell tantes coses que cada vegada que m'ho tornen a demanar, em pregunto si encara puc dir res de nou o d'interessant. Aquests dies he anat ponent textos que ni jo mateix em podia imaginar. Llavors, penso i crec fermament que és ell mateix qui m'inspira i exerceix el seu guiatge. Ho fa amb mi i amb moltíssima més gent. Ell va agafar-se al peu de la lletra la consigna del fundador quan enviava els primers missioners: “Aneu emportant-vos-en el visat pel martiri.” Ara, la seva sang vessada ens fecunda els cors i la ventolera profètica del seu testimoniatge de vida ens sacseja i empeny per tirar endavant. Sant Quim navatenc intercedeix per tots nosaltres!